Ч. 290 (789). Львів, субота дня 22. грудня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Ціна примірника 12 сот. На провінції 14 сот. В зайнятих теріторіях 5 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	36·— К.
„ півроку	18·— „
„ чвертьроку	9·— „
„ місяць	3·— „

В краю і державі:	
На рік	40·— К.
„ півроку	20·— „
„ чвертьроку	10·— „
„ місяць	3·60 „

За границю:	
В Німеччині	40 мар.
В Америці	20 дол.
В инших державах	60 фр.

Ціна оголошень: Стрічка двошпальтова або її місце 60 с, в надісланім 1 К, в оповістках 1 50 К, в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

В обороні анґлійського імперіялізму.

ЛЬОНДОН (Тиб.). В низшій палаті пос. Віліям Collins віднїс справу воєнних цілий і додав, що все був прихильником веденя війни так довго, аж пруський мілітаризм не буде поконаний, а засади людськости, свободи і справедливости всїх народів не будуть виборені. Розвій соціялїзму в Німеччині причинюєсь у значній мірі до поваленя мілітаризму, котрого розвій відбуваєсь не з долу — але з гори. Вислїд російської революції уважає бесїдник корисним для народних інтересів в Европі, бо він причинить ся до поваленя автократії.

П. Ponsohny остро атакує анґлійську диплїоматію, закидуючи їй нещирість і кажучи, що її заяви стоять в суперечности з оголошеними тайними трактатами.

У відповіди на бесїду Ponsonhy'я міністер заграничних справ відпирав закиди, роблені анґлійському правительству і анґлійській дипльоматії. Анґлія і її союзники приняли російську революцію з як найліпшими надіями, але на жаль ті надії пізнїйшими випадками не оправдались. Анґлійське правительство бажає собі і висказує надію, що революція віднесе успіх над теперішним напрямом російської політики. Конференцію в справі воєнних цілий Анґлія не відкинула, але трудности в тім напрямі є величезні. В тій справі приятельські розмови більше зроблять, як офіціяльна конференція. Теперішним і найголовнїйшим завданєм коаліції вести дальше війну. Що до тайних укладів і осудженя тайної дипльоматії треба узглядняти, що при кождім укладі входять в гру дві сторони і що уклад може бути опублїкований тільки за згодою другої партії. В справі Царгороду, котру підніс Ponsonhy в своїй бесїді, поступоване Анґлії є з всім оправдане. Ми не заключили ніякого укладу в справі Царгороду. З анґлійської політики на близькім Сході виходить, що на видачу Царгороду Росії анґлійські керманичі вправді згодились, але сеї справи ми певно ніколи не заінїцівали, не попирали російського імперіялізму, ані сеї думки у наших союзників не пропаґували. Російське правительство піднесло претенсії до Царгороду, чиж ми мали відмовити спільну борбу для великих цілий? — В перській справі, яку підніс Ponsonhy, кажучи, що ми ставули в суперечности з нашими поглядами про цілковиту незалежність того краю, каже бесїдник, що сю справу так переведено, що слїд її уважати тріюмфом приязни між обома народами. В італійській справі не можна назвати нашого поступованя спомаганєм імперіялїзму, коли ми спомагали великі стремлїня до получення італійського народу. Преці ж те саме робимо у польській справі і в справі Альзації та Льотаринґії. В справі Альзації і Льотаринґії вказує Ponsonhy на депешу французького амбасадора в Петроградї, Dounergea. Сю депешу вислано до Льондону, але справа не представляєсь так, як нам її тут представив п. Ponsonhy. Коли в депеші знаходить ся слово „Льондон“, то се не означає анґлійського уряду заграничних справ, бо ся депеша до того уряду ніколи не дійшла, її вислано окутво до французького амбасадора п. Павла Камбона. Про се я нічого більше не знав. Я чув вправдї в тім часї дещо про ту депешу, але в тій справі ніколи своєї згоди не висказав. Ми не бажали собі ніколи, щоби часть Німеччини відірвано від матірного краю і зорґанізовано як свого роду незалежну републику на лївім березї Рену, або як буфорову державу між Францією і Німеччиною. Се не було цілком політикою анґлійського правительства, котре цілком не мало про те відомости, начеби та справа була французькими керманичами поважно трактована.

В цілій тій війні ми поступали завсїгди отверто, і наші цїли завсїгди явно оголошували.

Зате не зробили того осередні держави, котрі у своїй відповіди на ноту папи не згадали ані словом про Альзацію і Льотаринґію, ані про Польшу, ані про Бельгію. Врешті звернув ся Балфур до Ponsonhy'я і сказав: Длячого панове зі свого боку не виявите своїх воєнних цілий? Вашу мовчанку можуть осередні держави зле зрозуміти. Мушу жалувати, що член сеї палати висловив тут таку бесїду, яку ми тут чули, котра причинить ся тільки до скріпленя пропаґанди, що її осередні держави ведуть в кождім краю.

Суспільні сили російської революції й Україна.

Большевики й кадети.

Найсильнїйшими партіями в російськім громадянстві є тепер большевики й кадети. Вибори до Установчих Зборів ще не закінчені, числа голосів, поданих на кандидатів поодиноких партій, ще не обчислені. Але там, де се зроблено, — в Петроградї, Москві й деяких инших більших містах виходить, що на другім місці за большевиками стоять кадети.

Останні події в Росії й дотеперішне переведене виборів яскраво показують, що поділ російського громадянства на політичні партії ще далеко не закінчив ся та ледви чи й почав ся в европейськім розуміню сього слова. Перехід від одної партії до другої все ще великий, при чім посередні партії — соціялдемократи меншевики, соціялісти - революціонери ріжних відтїнків і т. д. — упадають, а крайне ліве та крайне праве крило — большевики й кадети — зростають.

Текучість російських партій показує, що вони збудовані не так на господарській основі поодиноких кляс, як на політичних гаслах поодиноких партій і хвилевих настроях російського громадянства. Зріст крайного лївого та крайного правого крила (кадети є тепер дійсно крайним правим крилом) свідчить про те, що російське громадянство стоїть перед рішучою внутрішньою боротьбою, яка може мати величезний вплив на майбутній соціяльно-політичний розвиток Росії. Траґічність сучасного політичного моменту збільшує та обставина, що в разі пораженя большевиків на їх місце прийшли б не меншевики або соціялісти-революціонери, але кадети, а соціялісти поволікли би ся хвостом за лїбералами.

Причини теперішного значіня большевиків.

Тепер становище большевиків досить міцне й їх перемога на Установчих Зборах при допомозї національних груп досить певна, але неві до мо, як довго зможуть вони вдержати провід держави в своїх руках. Теперішне значіне большевиків у державі основане не так на їх радикальній соціяльно-політичній програмі, як на їх безоглядній політичній тактиці, особливо в питаню війни й миру. Програма большевизму не так уже значно ріжнить ся від програми радикального крила соціялістів-революціонерів, соціялдемократів - інтернаціоналістів, а навіть і справжніх меншевиків. Але від усіх инших російських партій большевики ріжнять ся тим, що вони роблять те, що инші говорять.

Двома найважнїйшими кроками большевиків були оголошене конфіскати земельної власности державою на користь селянства й переговори в справі завішеня зброї. Своїм рішучим виступом в земельній справі, большевики розбили партію соціялістів революціонерів і притягнули переважаючу частину маси, яка йшла за тою партією, на свій бік. На конґресі селянських представників ґуберній, повітів, громад і фронтових частей, в якім взяло участь понад 300 делєґатів, прийшло саме до розбитя партії соц. револ. Її праве крило під проводом Авксентева й центр під проводом Чернова, що числили разом не більше 70 осіб, виступили проти большевиків, решта ж під проводом Камкова, Натансона та Спиридонової удала ся до Смольного інституту та прилучила ся до большевиків.

Ся перемога максималістів над поміркованими соціялістами революціонерами пояснює нам і те, що большевики, партія передовсім промислового робітництва, дістали таку велику скількість голосів на виборах до Установчих Зборів, серед яких очевидно головну ролю грають голоси селян і салдатів. Сей елемент голосує на большевиків, бо хоче миру й землі, але міцною основою соціял-демократичної партії не може бути.

Програму мира без анексій і контрибуцій на основі вільного самоозначеня націй оголошено ще на початку російської революції; се гасло приняли не лише всї російські соціялістичні партії, його постарали ся натягнути на своє копито й російські імперіялістичні лїберали, а навіть і їх західно европейські союзники. Одначе самі лише большевики спромогли ся рішуче поставити переведене сеї справи в житє.

Змагане до миру се головна й майже єдина основа незвичайного зросту сили та значіня большевиків. Та й инші соціялістичні партії, що хочуть конкурувати з большевиками, мусять провадити рішучійшу мирову політику, ніж вони то робили б з власного почину. Отже прихильників миру є без порівняня більше ніж прихильників большевиків. Змагане до миру в Росії тепер загальне, обіймає широкі маси й се є на руку большевикам. Але чи допровадять саме вони до миру, се ще питане.

Все на карту мира.

Большевики поставили на карту мира не лише долю своєї партії, але й будуччину цілої російської демократії. Коли їм пощастить заключити мир на демократичних умовах, будуть вратовані здобутки революції і забезпечений вплив соціяльної демократії в державі на довгі роки. Сподївати ся, що соціялісти можуть на довщий час вдержати ся при власти, не можна вже хочби тому, що робітництво у відсталій економічно Росії творить, порівнюючи, незначний відсоток цілої людности. Але перед теперішним правительством большевиків повстануть непереможні перешкоди до зліквідованя війни й, коли вони будуть усунені і до мира в найблизшім часї не прийде, розчароване російське громадянство кинеть ся в обійми кадетів, а сї останні, щоб оборонити ся раз назавжди перед карколомними експериментами соціялістичних максималістів, можуть постарати ся навіть про привернене монархії в Росії.

На всякий спосіб основа, на якій стоять большевики, дуже крихка й ледво чи можна звязувати з їх хвилевим панованєм здійснене соціяльних, політичних чи національних постулятів трудящих мас і поневолених національностей. Але використовувати утворену правительством большевиків ситуацію слїд і можна.

Україна ухиляєть ся від рос. міжпартійної боротьби.

Політичні події в Росії, з якою Україна хоче лишити ся в федеративнім звязку, обходять, розуміеть ся, дуже близько й Українців. Для України не все одно, який державний лад буде в Росії і хто в ній буде управляти, тому українське громадянство не може будучности свого народу звязувати з якоюсь російською політичною партією, а тим більше такою, яка дістаеть ся до власти силою хвилевих обставин, а не силою міцного коріня у суспільности. І ми бачимо, що Україна дійсно увільняєть ся і від російського державного центру і ухиляєть ся від російської міжпартійної боротьби.

Показало ся се дуже яскраво в часі останнього петроградського перевороту. Доки події обмежували ся самим Петроградом і центральною Росією, українське правительство займало невтральне становище. Всі стараня меншевиків і бундовців притягнути „Малу Раду“ на свій бік і примусити Українців виступити проти большевиків, не мали найменшого успіху. Мала Рада відкинула пропозицію винести осуд большевикам за повстане, уважаючи, що коаліційне правительство винно у повстаню большевиків більше ніж вони самі. Але так само трималися Українці здалека і від большевиків.

Українці забезпечують ся від вмішуваня петрогр. правительства.

Українці, не вяжучи ся близше з большевиками, використали добре момент, щоби перевести в діло свої цілі, раз на завше забезпечити ся від втручуваня петроградського правительства — кадетське воно, чи соціялістичне, умірковане, чи максималістичне — у внутрішні справи України. Вони силою захопили сю власть на Україні і проголосили політичну самостійність свого краю.

Дороги з большевиками розходять ся.

Контрреволюція на Україні звертала ся не тільки й не стільки проти большевиків, як проти Українців. Та коли большевиків можна назвати стороною нападаючою на правительство Керенського, то Українці боронили ся проти того правительства. Виступили Українці в Києві і деяких инших містах одночасно з большевиками, але строго після засади — різно йти — разом бити. Далі дороги розходять ся.

Українцям на місці приходить ся боронити ся також проти большевиків, які не виявляють охоти підпорядкувати свою діяльність на Україні інтересам української революції й української державности. Теоретично вони признають на Україні власть Центр. Укр. Ради, але практично стоять за власть рад робітничих і салдатських депутатів, керованих з Петрограду а не з Києва. Так, як і правительство Керенського теоретично признало було хоч обмежену власть Генер. Секретаріяту, а на практиці іґнорувало сей орган власти й поза його плечима далі управляло Україною.

Всеж таки большевики є ліпшими подорожними Українців, ніж меншевики або соц. рев., не говорячи вже про кадетів. Та завданем Українців повинно бути взагалі не мати у себе в дома ріжних посторонних подорожних в політичнім житю краю. Національним освідомленем і орґанізацією мас в українські політичні партії треба усунути з політичного овиду України російські партії, о скільки вони не опирають ся строго на російській (великоруській) меншості, а взагалі що до діяльности партій національних меншостий треба довести до підпорядкуваня її в політичній области державним інтересам України.

Українці мають шукати союза з відповідальними елементами.

Щож до властивої Росії (Великоросії), практично беручи справу, російського політичного центру Петрограду, чи може Москви, то тут Українці мають шукати собі союзників, коли потребують, не тільки серед тих, кого мало коштує виповідати ріжні прихильні нам гасла, а також серед тих, хто дійсно репрезентує усвідомлені, — але не хижацькі що до инших національностий — інтереси великоруського народу та скорше чи пізнійше прийде до власти.

Україна хоче позіставати у федеративній звязи з Великоросією і иншими провінціями Росії. В такім разі навязане добрих відносин з відповідальними, тверезими елементами дотичних країв і народів є справою дуже важною, о скільки процес державного усамостійненя України так далеко пішов і таку за собою силу має, що ті елементи погодять ся з доконаним фактом і стануть говорити з Українцями, як рівні з рівними й вільні з вільними. (ВСвУ.

Коаліц'я признала Українську Републику?

АМСТЕРДАМ, 20. грудня. (Ткб.) Після одного з тутешніх дневників доносить „Таймс“ з Петрограду: Українська Рада розпоряджає військами, Совети є безсильні. Після останніх вістий має бути за посередництвом місцевих властий заключене в Одесі завішене зброї. Всі українські моряки Чорноморської фльоти мають бути відкликані (?) Коаліція мала признати Українське правительство; Рада мала ввійти в контакт з кавказькою републикою.

Україна по стороні коаліції.

БЕРЛІН (Ткб.) В справі заостреня конфлікту між петроградським правительством і Українською Радою пише: „Local Anzeiger“: Близкою є думка, що поза становищем українського правительства криеть ся робота коаліції.

Коаліційні війська по стороні Каледіна.

БЕРЛІН. „National Zgt“ доносить з над російської границі:

В битві під Ростовом над Доном боролися по стороні Каледіна війська румунські, сербські й французькі.

Участь тих військ у битві викликала в Петрограді велике огірчене.

„Польські kresy“ загрожені

Півурядовий „Localanzeiger“ доносить, що в четвер сего тижня відбуде ся у канцлера нарада політичних груп.

О скілько відомо з посольських кругів, представник Німців у мировій комісії др Кільман дістане інструкцію того змісту, що поза військово конечними змінами для поправи східної границі Німеччини — німецьке правительство на становищі демократичного мира, то значить, народи в областях здобутих німецькими військами в Росії мають право рішити дорогою голосованя про свою державну приналежність.

* * *

Отже українські области, заняті німецькими військами, мають заявити ся, чи хотять належати до української держави чи до польської. Поляки потішають віденські круги та своїх земляків, що Волинь певно хоче прилучитись до Польщі, аджеж отсе була депутація Волинців в тій справі. Але ми спокійно чекаймо та переконаймо ся чи ті депутації Волиня та Холмщини були справні депутаціями. Мабуть самі депутації нікого не переголосують.

Конференції відпоручників У. П. Р. з правительством.

Вчерашна „Gazeta Wieczorna“ доносить з Відня: Відпоручники Українського клюбу Петрушевич, Ев Левицький, Дністрянський і Петрицький відбули вчера довшу конференцію з правительством в господарських справах. Зі сторони правительства взяли участь в тій конференції през. міністрів др Зайдлєр, мін. Гефер і намісник ґр. Гуйн. Українці зазначили, що їх жаданя в апровізаційній области відносять ся лише до східних повітів Галичини.

Опісля відбула ся довша конференція з міністром Цвіклінським в справах українського шкільництва. Мін. Цвіклінські висловив бажане, щоб Українці умотивували свої жаданя відповідними статистичними виказами, що уможливить йому занятє становища супроти їх жадань. — Кореспондент „Wieczorной“ довідуеть ся, що бажаня Українців, що відносять ся до шкільництва, сягають жадань так далеко йдучих, що з хвилею їх виявленя треба їм посвятити спеціяльну увагу.

Українська Република невтральна!

ВІДЕНЬ, 21. грудня. „N. Fr. Presse“ доносить на основі донесеня стокгольмського Українського бюра, що репрезентанти місії французької, анґлійської й сербської як також польської армії явились у ґенерального комісаря військових справ Петлюри і допитували ся про політичне положенє, а головно хотіли довідати ся подробиць про оперативний стан української армії, о ситуації на фронті і орґанізації вільного козацтва. Крім того інтересували ся міжнародним положенем України і приректи українським репрезентантам моральне, фінансове й економічне поперте, єсли Україна рішить ся вести війну з Німеччину й Австро Угорщиною. Представники Української Ради Грушевський і Петлюра відкинули рішучо ту пропозицію, заявляючи, що Україна лишить ся невтральною і буде боронити лише своїх інтересів.

Заступники коаліції в Росії стоять у злуці з шефом румунського ґенерального штабу Іліеску, котрий хоче ужити українських військ і козаків на фронті бесарабськім і на побережу Чорного Моря.

З Державної Ради.

ВІДЕНЬ. (Ткб.). На вчерашнім засіданю палати послів по звідомленю комісії для военного податку і промові міністра скарбу Вімера президент Грос замкнув засідане промовою, в котрій підчеркнув, що праця виконана палатою утревалить конституційне житє держави. Наради палати мали особливо додатний вплив на трудні прожиткові питаня. Грядучий Новий Рік принесе з собою величезну працю для палати, а можливо також працю, до котрої приступимо всі радо, а саме працю над сподіваним миром.

Слідуюче засідане буде скликано в письменній дорозі.

* * *

На інтерпеляцію п. Евгена Левицького п. Цегельського в справі заборони кореспонденції в українській мові в ц. і к. полку пільних гармат ч. 30, міністер кравої оборони відповів, наводячи передовсім приписи в справі кореспонденції в армії про адреси писані кирилицею. Нема в тім абсолютної заборони уживати українську мову, є тільки з огляду на цензуру деякі зрозумілі обмеженя. В червни с. р. не у всіх (!) батеріях того полку були офіцири або хорунжі, які володіли би українською мовою (!) длятого покищо заборонено уживати кирилиці в кореспонденції жовнірів (!!!), але поручено (!) рівночасно допомагати жовнірам в порозуміваню латинським письмом (!!) Вже по кількох тижнях (по внесеню інтерпеляції? — Ред) удало ся приділити до кождої батерії по однім официрі, що володіє українською мовою, а тоді ту тимчасову заборону знесено. Про якісь шикани нема отже й мови (???).

Війна.

З італійської політики.

БЕРНО ШВАЙЦ. (Ткб) „Vaterland“, що виходить в Люцерні, доносить з Риму: Інтерпеляція бувшого міністра загр. справ Тітонія, внесена в сенаті, звернула на себе загальну увагу. Панує переконанє, оперте на висказах Тітонія, що він змінив свій погляд. Він мав порозуміти ся з Джолітім і має бути готов обняти міністерство загр. справ в разі повален́я Сонніна. Говорять одначе також і про те, що Тітоні сам утворив би кабінет, в котрім кромі през[идії] обнявби також портфель заграничних справ.

Козаки в Ростові.

ПЕТРОГРАД, 20 грудня (П. Т. А.) Після вістки з Ростова місто є в руках козаків.

Большевики порядкують.

ЖЕНЕВА, 20. грудня. Французькі часописи потверджують, що большевики здобувають успіхи при здушуваню протиреволюції. „Temps“ доносить, що большевики ввійшли до Тамаровська й до Калуги, дотеперішних осередків протиреволюції, оружаючих розброїли та привернули власть Советів.

Военний стан в Петрограді.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) В Петрограді прокламовано военний стан. Заборонено громадити ся по улицях. Всякі проби грабіжи будуть без попереднього остереженя здушувані скорострілами. Ніхто не може по 9 год. вечером появляти ся на улици без окремого на те позволеня.

Троцький (Борнштайн) проти Українців.

ПЕТРОГРАД. (Ткб) В розмові з французьким амбасадором Noullens'ом звернув Троцький увагу посла на прикре положенє французьких офіцирів на Україні. Троцькому видаєть ся неможливим, щоби французькі офіцири удержували зносини з Радою, котра розоружує війська совітів, отверто спомагає протиреволюційну акцію Каледіна і дезорґанізує фронт українських військ, потрібних до бережена російсько-румунського фронту. Французький посол заявив, що всі французькі офіцири приділені до місії дістати формальне порученє здержати ся у всіх випадках від внутрішних політичних борб. На випадок оружного конфлікту між Радою а військами правительства совітів обмежить ся роля офіцирів військової місії просто до абстиненції від борби. Також питанє виміни дипльоматичних курієрів між Росією а Францією буде розважана і вдоволяючо розвязана. На питанє посла схарактеризував Троцький докладно мирові умови при укладах в Берестю литовськім. Ті умови свідчать про непохитну волю російського револ. правительства заключити мир не на основі підбоїв, але мира без анексій і военних відшкодовань, мира, що запевнить всім угнетеним народам право свобідного розвою.

Переговори в Берестю Литовськім.

БЕРЛІН. (Ткб.). Як довідуєсь Berl Tagbl., враз з державним секретарем д-ром Кільманом відїзджає до Берестя Литовського леґаційний секретар Гош.

АМСТЕРДАМ. (Ткб). Один тутешний дневник доносить під д. 18 с. м. Вчера відїхала російська делеґація до Берестя Литовського. Вона складаєсь з націоналістичного професора Покровського, дипльомата Добровольського, адмірала Іванова і фінансісти Оболенського.

НОВИНКИ.

— **З наближаючим ся кінцем року просимо всіх довжників вирівнати залеглости і з огляду на потребу усталеня накладу о скоре надісланє предплати на рік 1918.**

— **Кілько послів до Укр. Установчих Зборів дають округи?** Як ми вже доносили українську область поділено на 10 виборчих округів, з котрих має вийти 301 послів. З тих має бути з київського округа 45, з Поділя 30, Волині 30, Катеринославщини 36, Полтавщини 30, Херсонщини 34, Харківщини 33, Чернигівщини 28, Таврії 9, Вороніщини 15.

— **Преосвящ. епископ др Коциловський** не буде уділювати авдієнцій від 23. грудня до 2. січня 1918 р.

— **Революція і донські козаки.** Як доносить „Рус. Слово“ з дня 21 го падолиста н. ст. в телеґрамі з Новочеркаська під датою з попереднього дня, ґенерал Каледін перебував у Новочеркаську, нікуди не виїзджав і нікуди не посилав козачих військ. Військове козаче правительство є проти вмішуваня козаків у боротьбу між правительством і большевиками. З головної кватири звертали ся до Каледіна телеґрафічно дня 11 го падолиста нового стилю — щоб вислав до Петрограду й Москви на поміч правительству дивізію війська, але Каледін відповів, що се протирічило би ухвалі козацького круга, що козаки не повинні уживати ся до подавленя внутрішних розрухів. — Се прошенє головної кватири повтаряло ся кілька разів, але за кождим разом зустрічало тільки відмову.

— **Віднова діяльности Філії „Просвіти“ для міста Львова.** Найважнійшим звеном в орґанізації Товариства „Просвіта“ є його філії і віднова сего Товариства так довго не зможе наступити, поки не наступить оживленє філій. Задля сего просвітно орґанізаційна Комісія при Головнім Виділі „Просвіти“ порobила тепер чисельні заходи, щоби відновити діяльність Філій Товариства, які жде опісля обовязок оживленя по змозі Читалень, а перед усім обовязок негайного зреєстрованя всіх шкід, нанесених Товариству в наслідок военного лихоліття. З окрема присвятила просвітно-орґанізаційна комісія свою увагу філії для міста Львова, тому, що в столиці краю з огляду на її значінє та силу і нагальність ворожого напору не повинно наше просвітне житє ані на хвильку притихнути. На жаль не всі Читальні у Львові та на передмістях відновили свою діяльність. Деякі і дотепер сплять ще сном блаженних, хотяй при добрій волі можна би при них гуртувати більшу скількість осіб та посадити між ними освідомляючу роботу. Спонукати до роботи ті Читальні, які ще не зачали своєї діяльности та піддержати сі Читальні, що вже вернули до попередної діяльности — от се буде важне завданє воскресаючої Філії „Просвіта“ у Львові. — Філія відбуде свої загальні збори в суботу дня 22 го сего місяця о годині 5·30 вечером в домі Товариства „Просвіта“ в салі засідань Головного Виділу (Ринок число 10, II. поверх). — Бажаним було би, щоби як найчисленніші круги львівської громади як з інтеліґенції, так з міщанства і робітництва без ріжниці пола прибули на ті збори та своїм заінтересованєм і співучастю в роботі причинили ся до успіху важного народного діла.

— **Ґенеральний Секретаріят** доповнено ще ґенеральним комісарем без портфелю (представник меншостий) — Таким чином уряд України має щість представників від меншостий (Р. Г.).

— **Українізація Одеси.** „Рус. Слово“ з дня 21 го падолиста нового стилю доносить з Одеси під датою 10 го падолиста: „Військова Рада проголосила українізацію Одеси, утворивши тут свій Комітет, якому мають підчинятись всі військові й горожанські власти. — В усіх одеських інституціях установлено українські патрулі.

— **Жертва з Клепарова.** П. Михайлина Костекова, яка занялась устроєнєм вечера св. Николая для дітий в читальні в Клепарові, зложила на фонд ім. Митропол. Шептицького для сиріт квоту 100 кор. як чистий дохід з сего свята.

— **Торговельна комунікація з Росією.** З Петрограду доносять: На кількох відтинках російського фронту почала ся жива торговельна комунікація. Доносять, що Німці виміняють велику скількість фабричних товарів за середники поживи. Вони приймають рівнож всякі можливі замовленя на доставу німецьких артикулів до Росії.

— **Погроми Українців у російських ґуберніях.** Ґенеральний Секретаріят одержав відомости, що погром Українців виселенців по російських ґуберніях не припиняєть ся. Так з ст. Катериновки саратівської ґуб. телеґрафують, що Українців-виселенців погромлено й вигнано з їх земель. Постраждавші просять Секретаріят призначити нове місце для оселеня. (Р. Г.).

— **З товариства українських наукових викладів ім. Петра Могили.** В суботу 22. с. м. відбуде ся в малій салі Інституту ім. Лисенка виклад п. дра Олександра Колесси на тему: „Епізоди з історії культурної боротьби України з Московщиною“. Початок точно о год. 5 ій по пол. — В неділю дня 23. с. м. відбуде ся тамже виклад п. дра Д. Лукіяновича: „Про нові оповіданя Стефаника“. Початок о год. $^{1}/_{2}$4-ій по пол.

— **Промоція.** Вчера відбула ся на львівськім університеті промоція санітарного хорунжого У. С. В. Володимира Щуровського на доктора медицини.

— **Як люди собі радять?** Інтересну історію приносить „Zopp. Ztg“. Одного дня пізно вечером їхав дорогою до Цопот віз, на котрім сиділо два мущини і одна жінка. Нікому не могло видатись щось підозрілим. Лише жандарм, що переходив дорогою спитав одного з мущин о його назвиско. Зараз дістав відповідь. Але звернувшись до жінки не міг мимо кількоразових запитів дістати відповіди, тому засвітив ліхтаркою в лице і побачив перебрану в жіночі сукні... товсту свиню. Свиню сейчас арештовано.

— **Революційні дні в Москві.** З цілої Росії мабуть найзавзятійші бої були в Москві. Війна там тривала від 7. XI. н. ст. до 15. XI. н. ст. і скінчила ся повною побідою большевиків. Гарматніми стрілами зруйновано або сплено багато домів. Великі ушкодженя є в забудованях Кремлю. Проти большевиків виступали всі партії й ґрупи, не виключаючи соц.-дем. меншевиків і соц.-рев. Зрештою се є скрізь по цілій Росії. Жертва у людях в Москві налічуєть ся кілька сот. Між иншим ранено ґен. Брусилова кусником ґранату, який впав до нього в помешканє й перебив кість правої ноги низше коліна. Переведена відразу операція виключає потребу ампутованя ноги.

— **Вибори до російської конституанти.** Після донесень виборчої комісії в Петрограді вибрано до конституанти 365 членів, в тім 105 большевиків, 192 соціяльних революціонерів, 2 меншевиків і 18 Українців.

— **Кооперативний курс у Відни.** Загальний Союз хліборобських спілок в Австрії устроює 3-місячний кооперативний курс для співробітників хліборобських спілок усякого рода, який почне ся дня 2. січня 1918. На курсі тім будуть викладати визначні фаховці найважнійші предмети з обсягу спільництва, як основи, орґанізацію і історію спільництва, книговодство загальне, касове, спілкове, купецькі рахунки, кореспонденцію, ревізію, податки, товарознавство з економією і пр.

Кромі сего учасники будуть робити прогульки для пізнаня взірцево уладжених стоваришень і фабрик. Такі курси відбували ся вже перед війною і також деякі наші люди їх покінчили з великим успіхом для себе та своїх стоваришень, тож порадно було би, щоби і тепер наші стоваришеня вислали туди своїх стипендистів.

Доси о скілько знаємо, висилає туди Краєвий Союз господарських спілок у Львові своїх трех стипендистів, а то пп. Теодора Бобкова, студента прав, і січового інваліда, Василя Грабця, студента аґрономії і Гриця Семенюка, студента прав і суперарбітрованого офіцера.

— **Обезпеченє в 7-ій военній позичці** полягає на тім, що підписчик замість готівки обезпечує собі на випадок дожитя або родині на випадок вчаснійшої смерти облігації военної позички. Ся форма підписка военної позички для підписчика найкориснійша через те, що підписчик за малу щорічну премію може забезпечити собі високу суму в облігаціях военної позички і для держави найвигіднійша вона через те, що як найширші круги населеня за малу щорічну премію можуть брати участь в підписаню високої суми военної позички. Таким чином обезпеченє в военній позичці се найліпша льокація капіталу. Вправді корисно і в инших товариствах обезпечуватись та найкориснійші умови обозпеченя має тільки ц. к. австрійський військовий Фонд вдів і сиріт. Всякі інформації уділює Товариство в Краєвім Бюрі для Східної Галичини (Відділ военних обезпечень) у Львові, ул. Словацького 16.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 22. грудня 1917.

Нині: 22. грудня гр.-кат. Зач. Пр. Д М., римо-кат. Зенона.

Завтра: 23. грудня гр.-кат. Міни, римо-кат. Вікторії.

○ **Описелевів** Висшого Муз. Інституту ім. М. Лисенка відбуде ся в суботу 22. грудня 1917. о год. 11·30 в полудне в малій салі II. пов. Святочні ферії починають ся 22. XII. 1917, а трівають до 10. I. 1918 включно. Правильна наука д 11. I. 1918.

○ **Загальні Збори** Філії Товариства „Просвіта“ ім. Тараса Шевченка у Львові (на місто Львів) відбудуть ся в суботу в день „Зачатя Пр. Діви Марії“, дня 22. грудня с. р. о год. $5^{1}/_{2}$ в салі засідань Головного Виділу Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10, II. пов. З огляду на важність справ просить ся о чисельну участь.

○ **Львівський Нар. Театр** Тов. Укр. „Бесіда“ під дир. К. Рубчакової. Саля Тов. ім. М. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 22. грудня 1917. „У рідній семі“, штука в 4 актах Г. Зудермана.

В неділю дня 23. грудня 1917. „Запорожець за Дунаєм“ оперетка на 3 дії Артемовського, закінчить „Вечерниці“ Ніщинського.

Початок точно о год. 7 веч. Білети скорше можна набувати в Нар. Торговли, а в день вистави від год. 5 вечером при касі театру.

З німецького звідомленя.

З дня 21. грудня.

На східнім фронті:

Нічо до оповіщеня.

Македонський фронт:

Ніякої більшої боєвої діяльности.

На італійськім фронті:

Сім разів ішли приступом італійські сили проти здобутих австро-угорськими військами в останних днях височин на схід від Монте Азолоне, три рази проти Монте Перліца. Всі наступи розбили ся з важкими втратами. — З такою самою невдачею стрінув ся ворожий наступ на Монте Соляроло. — Живий огонь тривав в ночі і вчасним ранком у відтинках.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Конкурс.

Головна Управа „Народної Торговлї“ у Львові прийме до своїх бюр: двох кореспондентів, між тими одного з німецькою мовою, двох ревізорів спілок, дві дактильографки вправні в писаню на машині і з добрим почерком письма і кількох маґазинерів. Першенство до принятя мають ті, що укінчили науку в ц. Академії торговельній або бодай торговельну школу і ті, що виважуть ся довшою бюровою службою, а до занятя в маґазинах інваліди фізично до маґазинових робіт придатні.

Поданя з долученем відписів свідоцтв дотеперішного занятя приймає дирекція до кінця грудня 1917.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

